

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 20P/59/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516202662
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Talašová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2019:1516202662.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V v konaní pred sudkyňou JUDr. Klaudiou Talašovou v právnej veci rozvodu manželstva účastníkov: manželka - A.. U. K. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom O. XX, L., zastúpená - JUDr. Elena Štefančíková, advokátka, IČO: 42 360 340, so sídlom Veternicová 1, Bratislava, a manžel: A.. E. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom D. 3, L., zastúpený - E.. Milan Ficek, advokát s. r. o., IČO: 47 232 757, so sídlom Žilinská 14, Bratislava, na návrh manželky o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k ich maloletému dieťaťu: R. E. K., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo účastníkov: U. K. G., rod. G., nar. XX.XX.XXXX a A.. E. K., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa XX.XX.XXXX v L., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu L. - J. vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XX, r o z v á d z a .

II. Súd zveruje maloletého R. E. K., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že s výnimkou osobitnej úpravy počas letných, veľkonočných a zimných prázdnin bude maloletý v osobnej starostlivosti matky každý páry kalendárny týždeň od pondelka od XX.XX hod. do nasledujúceho pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do XX.XX hod. a v osobnej starostlivosti otca každý nepárny kalendárny týždeň od pondelka od XX.XX hod. do nasledujúceho pondelka párneho kalendárneho týždňa do XX.XX hod.; počas letných prázdnin bude maloletý v osobnej starostlivosti matky v každom kalendárnom roku vždy od XX.XX. od XX.XX hod. do XX.XX. do XX.XX hod. a od XX.XX. od XX.XX hod. do XX.XX. do XX.XX hod. a v osobnej starostlivosti otca bude v každom kalendárnom roku vždy od XX.XX. od XX.XX hod. do XX.XX. do XX.XX hod. a od XX.XX. od XX.XX hod. do XX.XX. do XX.XX hod.; počas zimných prázdnin bude maloletý v nepárnom kalendárnom roku v osobnej starostlivosti: otca od XX.XX. od XX.XX hod. do XX.XX. do XX.XX hod., matky od XX.XX. od XX.XX hod. do XX.XX. nasledujúceho párneho roka do XX.XX hod., otca od XX.XX. párneho roka od XX.XX hod. do XX.XX. do XX.XX hod. a v párnom kalendárnom roku v osobnej starostlivosti: matky od XX.XX. od XX.XX hod. do XX.XX. do XX.XX hod., otca od XX.XX. od XX.XX hod. do XX.XX. nasledujúceho nepárneho roka do XX.XX hod., matky od XX.XX. nepárneho roka od XX.XX hod. do XX.XX. do XX.XX hod.; počas veľkonočných prázdnin bude maloletý v osobnej starostlivosti matky každý páry kalendárny rok od B. štvrtka od XX.XX hod. do Y. pondelka do XX.XX hod. a v osobnej starostlivosti otca každý nepárny kalendárny rok od B. štvrtka od XX.XX hod. do Y. pondelka do XX.XX hod..

Miestom prevzatia a odovzdania maloletého bude predškolské alebo školské zariadenie, ktoré maloletý navštevuje a v čase jeho neprítomnosti v tomto zariadení bydlisko odovzdávajúceho rodiča.

III. Zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia.

IV. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov súd výživné neurčuje.

V. Matka je povinná zaplatiť trovy znaleckého dokazovania v sume 115,50 eur na účet tunajšieho súdu v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

VI. Otec je povinný zaplatiť trovy znaleckého dokazovania v sume 115,50 eur na účet tunajšieho súdu v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Manželka návrhom podaným tunajšiemu súdu 29.02.2016 žiadala, aby súd jej manželstvo rozviedol, na čas po rozvode zveril maloletého R. do jej osobnej starostlivosti s tým, že obaja rodičia ho budú zastupovať a spravovať jeho majetok, otca navrhla zaviazat' výživným na dieťa sumou 400,- eur mesačne od právoplatnosti výroku o rozvode a styk otca s dieťaťom neurčiť. Návrh odôvodnila tým, že s manželom sa zoznámila počas štúdia na vysokej škole, zblížili sa v roku XXXX, z dôvodu pracovnej príležitosti sa presťahovali do B., v XX/XXXX zistila, že je tehotná a dňa XX.XX.XXXX uzavreli manželstvo. Ich prvé konflikty sa týkali nakladania s rodinnými financiami, manžel musel mať podrobný prehľad o rodinnom rozpočte. V 02/2013 dostal výpoveď z práce, vrátili sa na R., z dôvodu nedostatku financií na jeseň XXXX nastúpila do práce, odkiaľ na nátlak manžela odišla, bola doma, pokým syn začal navštevovať škôlku. Manžel stále zdôrazňoval, že musí zarábať, je živiteľ rodiny. Nezhody týkajúce sa ich finančného hospodárenia sa stupňovali, nechodili spolu na dovolenky, museli šetriť. Manžel sa k nej začal správať vulgárne a agresívne, čím sa ich vzťahy zhoršili, prestali si rozumieť aj v intímnej oblasti. Stále ju kritizoval, komentoval jej správanie, zneučieval ju aj pred dieťaťom, ktoré vťahoval do ich konfliktov. Pre zachovanie rodiny a zdravé výchovné prostredie chcela obnoviť manželský vzťah, s manželom začali navštevovať párovú terapiu, ale neúspešne. V čase podania návrhu žili v domácnosti oddelene, nehospodárili spolu, intímne sa nestýkali. Ich vzťahy sú hlboko a trvalo rozvrátené, manželstvo neplní svoj spoločenský účel, nechce v ňom zotrvať. Príčinou rozvratu manželstva je rozdielnosť ich pováh, postojov, názorov na manželský a rodinný život a nemorálne správanie manžela, čo spôsobilo ich vzájomné citové odcudzenie. Maloletý navštevuje škôlku, má oslabenú imunitu /s nástupom do škôlky bol cca týždeň v mesiaci chorý, čím vznikli náklady na opatrovatel'ku/, trpí atopickým ekzémom, histamínovou intoleranciou a má sanovaný chrup. Od 01.10.2015 do 31.07.2016 bol na neho vyplácaný nenávratný príspevok na vzdelávanie detí v súkromnej materskej škole M. L., ktorú navštevuje, vo výške XX,- eur na kalendárny mesiac. Pravidelné mesačné výdavky na maloletého matka vyčíslila na sumu XXX,XX eur.

2. H. vo vyjadrení k návrhu z XX.XX.XXXX uviedol, že aj po uzavretí manželstva si budovali vzťah, cítili voči sebe náklonnosť, dôveru. Počas tehotenstva manželka vyžadovala delenie prác v domácnosti rovným dielom, i keď bola doma. Jej tvrdenie, že musel mať kontrolu nad rodinnými financiami, nechodili na spoločné dovolenky, je nepravdivé. Rozvrat spôsobovalo jej správanie, lebo musela mať skoro nad všetkým absolútnu kontrolu, a keď s ňou v niečom nesúhlasil, urazila sa na dlhý čas a nekomunikovala. Následne bola odrazu neprimerane veselá, ale odmietala už komunikovať na tému, ktorá bola príčinou nezhody, čím sa ich nevyriešené problémy množili. Chcela mať okolo seba všetko perfektné a byť stredobodom pozornosti muža. Vyvíjala finančný tlak, nerešpektovala ich dohodnutý mesačný rozpočet, hoci bol vtedy nezamestnaný a jej sa nedarilo vytvoriť finančnú rezervu na nepredvídateľné okolnosti. Nedodržiavala ich dohody, niekedy mal pocit, že ho mala viac ako dekoráciu než ako manžela, čo viedlo k postupnému ochladnutiu vzájomných citov a porozumenia. F. mal R. pol roka, štyri mesiace pracovala a o syna sa staral sám. Zo spoločného bytu sa odsťahovala XX.XX.XXXX a odvtedy sa stretával so synom štyri hodiny v pondelok, stredu, piatok a celú sobotu. Maloletý chce byť s ním, na stretnutia sa tešil a táto forma starostlivosti bola preňho najideálnejšia. Výšku manželkou vyčíslených nákladov dieťaťa považoval za značne nadhodnotenú. S rozvodom manželstva súhlasil a navrhol zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v týždennom intervale s tým, že deň striedania si dohodnú na pojednávaní. Manželka neodôvodnila, prečo má byť maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom manželov, ich právnych zástupcov, kolízneho opatrovníka, výsluchom znalca, oboznámením sobášneho listu a rodného listu maloletého dieťaťa, potvrdeniami o majetkových a príjmových pomeroch manželov a nákladoch maloletého dieťaťa, oboznámením s

hodnotením maloletého predškolským zariadením, lekárskymi správami o zdravotnom stave dieťaťa, znaleckým posudkom, správou zo šetrenia v domácnosti matky i otca, zisťovaním názoru maloletého dieťaťa, ako aj ostatnými na vec sa vzťahujúcimi listinnými dôkazmi a zistil:

4. Účastníci uzavreli manželstvo XX.XX.XXXX v L., ktoré je zapísané v knihe manželstiev matričného úradu L. - J. vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XX, u oboch ide o prvé manželstvo, obaja sú slovenskej národnosti, štátni občania R. republiky. A. posledné spoločné bydlisko bolo na adrese: D. 3, L., v okrese L. V, kde v čase podania návrhu na súd obaja manželka byvali. V. je daná miestna príslušnosť tunajšieho súdu na konanie v súlade s ust. § 92 veta prvá M.. Z manželstva pochádza jedno maloleté dieťa: R. E. K., nar. XX.XX.XXXX v B..

5. Manželka sa spoznala počas štúdia, zblížili sa v roku XXXX a manželstvo uzavreli po zistení, že je manželka tehotná. X. žili vo Y. konfederácii, kde sa im narodil syn, v roku XXXX sa presťahovali na R.. J. ich vyjadrenia bolo manželstvo spočiatku harmonické, žili pomerne usporiadane, ale problémy vznikajúce z manželského spolužitia nevedeli a neskôr nechceli riešiť, čo vyúsťovalo do konfliktov a hádok, pretrvávali ich názorové rozdiely na starostlivosť o domácnosť, finančné hospodárenie a manželské spolužitie. Vzťahy boli natoľko narušené, že sa dňa XX.X.XXXX manželka i s maloletým odsťahovala zo spoločnej domácnosti a styk otca s dieťaťom sa realizoval na základe rodičovskej dohody.

6. Podľa § 18 Zákona o rodine, manželka sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

7. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

8. Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

9. V danom prípade mal súd preukázané, že manželka od XX.XX.XXXX spolu nežijú, nehospodária spolu, intímne sa nestýkajú, ich manželstvo je hlboko a trvale rozvrátené, obaja majú k zachovaniu manželstva absolútne odmietavý postoj. Obaja dôrazne vylúčili obnovu manželského spolužitia, v minulosti manželskú poradňu navštívili a v rámci terapie riešili, ako sa odlúčiť, aby sa to čo najmenej dotklo ich dieťaťa. Ich zhodnými výpoveďami mal súd za plne preukázané, že počas vyššie uvedenej doby medzi nimi nedochádza ani k plneniu viacerých zo základných mravných postulátov vyjadrených v ust. § 18 Zákona o rodine, a to k rešpektovaniu dôstojnosti, vzájomnej pomoci, spoločnej starostlivosti o dieťa a vytváraní zdravého prostredia pre výchovu dieťaťa, na dodržiavaní ktorých je založené harmonické a fungujúce manželstvo. Súd mal za to, že rozvod manželstva nebude ani v rozpore so záujmami maloletého syna účastníkov konania, ale naopak môže mať vplyv na postupné upokojenie napätých vzťahov a pretrvávajúcich konfliktov, ktoré negatívne vplývajú na psychiku dieťaťa. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd v súlade s ust. § 23 Zákona o rodine manželstvo účastníkov rozviedol.

10. Manželka majú odlišné základné povahové črty, postoje, názory na manželský a rodinný život, na výchovu dieťaťa, na financovanie domácnosti, nakoľko vyrastali v inom prostredí a formovali ich iné veci. Za príčinu rozvratu medzi nimi súd považuje skutočnosť, že sa s týmito ich odlišnosťami dostatočne nesnažili vyrovnáť, zladit' ich a dospieť ku kompromisu, neboli schopní vzájomnej komunikácie a riešenia ich konfliktov, čo viedlo k trvalému vzájomnému citovému odcudzeniu a znefunkčneniu manželstva.

11. Podľa § 100 CMP s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

12. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho

majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

13. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

14. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa /§ 28 ods. 2 Zákona o rodine/.

15. Matka vo vyjadrení z 28.10.2016 so striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasila vzhľadom na útlý vek dieťaťa, jeho potreby a záujmy, trvala na svojom návrhu a žiadala upraviť styk otca s maloletým každý týždeň v pondelok a stredu vždy od 16:00 hod. do 19:00 hod, a každý párný týždeň od soboty od 09.30 hod. do nedele do 09.30 hod.. V čase školských dní si otec syna prevezme v predškolskom zariadení a odovzdá ho matke v mieste jej bydliska, v mimoškolských dňoch ho prevezme a odovzdá v mieste jej bydliska. Na pojednávaní 03.11.2016 uviedla, že otec sa k nej správal nevhodne, vyvolával konflikty, vulgárne sa vyjadroval i pred synom, s ktorým navštevuje detskú terapeutku. R. sa na otca teší, niekedy k nemu nechce ísť, ale otec na styku trvá, nechce ho vymeniť na iný deň. Maloletý sa od neho vracia v poriadku, spokojný, ale na druhý deň je plačlivý, vzdorovitý a dokonca matku začal biť. Nevie zvládnuť emócie, rozpad rodiny znáša zle. V škôlke nevie prijať úspech či pochvalu iného dieťaťa. Otec mu vie vytvoriť vynikajúci program, ale starostlivosť o dieťa zostáva len na nej. Zmenu styku oproti dovtedajšiemu stavu, čo sa týka párných víkendov, navrhla preto, že R. spí u otca každý druhý týždeň jednu noc, ale potrebuje byť viac s matkou, ktorá má málo času byť s ním, hrať sa s ním v pokoji, ťažko sa od nej odlučuje a musí ho nútiť, aby bol s otcom.

16. Otec vypovedal, že v zázname z psychologických sedení je uvedené, že jediná vec, ktorú s matkou spolu dokážu, je komunikácia o synovi. Trval na zverení dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov tak, že v párný týždeň od pondelka 08.00 hod. do stredy 08.00 a od soboty 08.00 hod. do pondelka nepárneho týždňa 08.00 hod. bude maloletý v osobnej starostlivosti matky a od stredy 08.00 hod. do soboty 08.00 hod. bude v osobnej starostlivosti otca, v nepárny týždeň bude v osobnej starostlivosti otca od pondelka 08.00 hod. do stredy 08.00 hod. a od soboty 08.00 hod. do pondelka párneho týždňa 08.00 hod. a v osobnej starostlivosti matky od stredy 08.00 hod. do soboty 08.00 hod. s tým, že rodič, ktorý má dieťa v starostlivosti, ho v určený čas odovzdá v mieste svojho bydliska druhému rodičovi, pričom zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia. Výživné na dieťa žiadal neurčiť. Striedavá starostlivosť je vhodnejšia pre syna, matka nerozporovala, že by sa o neho nevedel postarať, majú vytvorený vzájomný hlboký citový vzťah. Syn otca potrebuje, je vo veku, keď sa už odpútava od matky a potrebuje mužský vzor. Styk s dieťaťom sa realizuje každý pondelok a stredu od 16.00 hod. do cca 20.00 hod.; každý druhý piatok od 16.00 hod. do cca 20.00 hod.; každú sobotu v párnom týždni od 09.00 hod. do 20.00 hod. a v nepárnom od predchádzajúceho piatka do soboty do 20.00 hod. a niekedy až do nedele do 09.00 hod. Nie je pravda, že maloletý k nemu nechce chodiť.

17. Na pojednávaní 27.06.2017 matka uviedla, že psychický stav syna sa zhoršil, je agresívny, bezdôvodne napáda deti v škôlke, od 3/2017 s ním navštevuje psychologičku. Ak ochorie, pomáha jej jej matka alebo opatrovatelka. S otcom sa snažili vo veci dohodnúť, súhlasil so zverením syna do jej osobnej starostlivosti, a že obaja rodičia ho budú zastupovať a spravovať jeho majetok, výživné neriešili a zatiaľ sa dohodli, že ho bude otec vyberať každý pondelok a stredu zo škôlky okolo 16.00 hod. a jej ho odovzdá o 19.00 hod.. Pôvodne sa dohodli, že bude u otca každý druhý víkend od piatka do nedele, ale nakoľko sa pred príchodom otca opakovane pomočil a od neho sa vrátil agresívny, ale navrhla víkendový styk od soboty cca od 09.30 hod. do nedele do 18.00 hod., s čím otec nesúhlasil a prestal o dohode komunikovať.

18. Otec tvrdil, že s matkou sa nedohodol, ona chce určiť pravidlá zverenia dieťaťa a styku. Syn sa od neho nevracia agresívny. Psychologička, u ktorej boli, sa vyjadrila, že keď prišiel so synom otec, bol pokojnejší na rozdiel od matky, pomočil sa nie preto, že je s ním veľa, ale z opačného dôvodu. Matka často menila psychologičky, otec ju považuje za hyperprotektívnu matku, ktorá nedovolí, aby si vytváral vzťah so synom, často mení čas styku, akoby súperila, koľko zážitkov má maloletý s ňou a koľko s

otcom a jedinou cestu vidí v redukcii jeho času s otcom. Navrhol vykonať znalecké dokazovanie, aby sa zhodnotil vzťah medzi rodičmi a dieťaťom navzájom. K tomuto návrhu sa pripojil aj kolízny opatrovník.

19. Tunajší súd uznesením z 27.06.2017, č.k. 20P 59/2016-205 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a vykonaním znaleckého úkonu poveril H.. H. L. zapísaného v zozname znalcov a tlmočníkov MS SR. Znalec na základe znaleckého klinicko-psychologického vyšetrenia dieťaťa a jeho rodičov a preštudovania spisového materiálu v znaleckom posudku na otázky súdu uviedol, že psychický stav maloletého bol v čase vyšetrenia stabilizovaný bez viditeľnej psychopatológie a klinicky významných nápaditostí v celkových prejavoch komunikácie a správania. Maloletý nadviazoval kontakt, bol vnímavý, na kladené otázky odpovedal selektívne, reagoval adekvátne, kooperoval, otvorene verbalizoval svoj pozitívny postoj k obojmu rodičom. Väčšinu času pri pozorovaní jeho vzájomnej interakcie s matkou bol v jej fyzickej blízkosti, sám ju aj spontánne vyhľadával a matka ho zároveň vo zvýšenej miere na seba citovo a emočne viazala, čo vzhľadom na vek dieťaťa imponovalo menej adekvátne, ale bolo to pochopiteľné v danej situácii, čo ešte zvyrazňuje hyperprotektívne rysy matky k dieťaťu. Matka efektívne registruje a saturuje elementárne potreby dieťaťa, je k nemu pozorná, všímavá, rozprávajú sa spolu aj na voľné témy, otvorene ho oceňuje, charakterizuje a prirodzene vyzdvihuje jeho schopnosti. Maloletý má v jej prítomnosti tendenciu k pasívnejším, resp. závislejším prejavom správania. Matka si parciálne uvedomuje problematiku pripútanosti dieťaťa vo vzťahu k nej, preto aktívne a efektívne kooperuje pri jeho separovaní, aby zostal na vyšetrení v prítomnosti otca. Pri vzájomnej interakcii v prítomnosti otca v kontakte aj v celkových prejavoch správania bol maloletý aktívnejší a emočne živší, prejavoval pozitívne emócie, ale súčasne bol aj psychomotoricky nepokojnejší. Ľahšie sa separoval, resp. odpútal od otca v porovnaní s matkou, hoci spontánne prišiel aj k nemu a vyhľadával jeho fyzickú blízkosť, blízky kontakt s ním, v jeho prítomnosti sa dokázal hrať aj samostatne, ale sporadicky sa dožadoval asistencie otca, s ktorým spontánne komunikoval, najmä mu kládol otázky. Podľa celkových výsledkov psychologického vyšetrenia má dieťa k obojmu rodičom vytvorenú pozitívnu citovo a emočne sýtenú vzťahovú väzbu, dokáže ich verbálne oceniť, s čím je zhodná aj jeho neverbálna zložka komunikácie a správania. Vo vzťahu s matkou sú prítomné aj menej adaptabilné až regresné tendencie v rámci zvýšeného citového pripútavania dieťaťa voči nej, čo je potencionálne reaktívnymi momentmi v rámci aktuálnej rodinnej situácie. Naviazanosť dieťaťa, resp. jeho prílišné pripútavanie k sebe do určitej miery spôsobuje aj matka v rámci jej hyperprotektívnych stratégií, ktoré sú zosilnené rozdielnymi predstavami rodičov o realizácii osobnej starostlivosti o dieťa. Otec má v tomto zmysle vo vzťahu k dieťaťu vytvorený vyváženejší postoj, čo je viditeľné v jeho postojoch, prístupe, ako aj v prejavoch komunikácie a správania sa dieťaťa voči nemu. Maloletý vníma oboch rodičov pozitívne aj napriek tomu, že po emočnej stránke na neho negatívne vplyva konfliktogénna matimoniálna (manželská) história rodičov, ktorá sa negatívnym spôsobom prenáša aj do ich spoločných rodičovských kompetencií. V prítomnosti oboch rodičov bol konformný s nimi prezentovanými rozdielnymi predstavami o realizácii rodičovskej starostlivosti, čo poukazuje na jeho túžbu byť s oboma rodičmi a žiadneho z nich nestratiť, ktorá sa prejavuje aj v jeho konformnom postoji voči rodičmi prezentovanými modelmi osobnej starostlivosti. Doterajší výchovný vplyv oboch rodičov na vývin dieťaťa bol pozitívny, čo korešponduje aj s referovaním rodičov i so správami z párovej terapie. Obaja rodičia sú motivovaní k realizácii osobnej starostlivosti o maloletého, voči ktorému majú vytvorené kvalitné rodičovské väzby. Problematickým momentom v rámci rodinnej dynamiky je zraňujúca matimoniálna história rodičov, ktorá parciálne negatívne ovplyvnila aj psychickú stabilitu dieťaťa a prenáša sa aj do realizácie rodičovskej starostlivosti. Dieťa je parciálne negatívne ovplyvňované oboma rodičmi vo vzťahu k druhému rodičovi, čo súvisí s nevedomovaným prenášaním negatívnych vzájomných postojov rodičov na dieťa v rámci ich rozdielných interpretácií príčin vedúcich k rozpadu manželstva. Ani jeden z rodičov však nemá manipulatívne tendencie voči dieťaťu, naopak, majú snahu, aby negatívne dopady ich vzájomných konfliktov na neho minimalizovali. Pobyt dieťaťa u žiadneho z rodičov neohrozuje jeho osobnostný alebo fyzický vývoj, naopak jeho pobyt u obojoch rodičov je pre neho prospešný. Obaja rodičia sú schopní z perspektívneho hľadiska vytvoriť mu vhodné a stabilné výchovné prostredie pre zabezpečenie jeho optimálneho psychického vývinu. Aj s ohľadom na emotívnu a osobnostnú štruktúru rodičov sa javí v záujme dieťaťa, pre zabezpečenie jeho nerušeného osobnostného, duševného a fyzického vývinu, do budúcnosti rovnocenné a rovnomerné zabezpečenie výchovy oboch rodičov. Zároveň by bolo vhodné, aby sa rodičia snažili nielen o presadzovanie svojej dominancie alebo autonómie pri zabezpečovaní osobnej starostlivosti o dieťa, ale aby v záujme dieťaťa uskutočňovali aj ústretové kroky voči sebe navzájom, ktoré by posilňovali ich rodičovskú kooperáciu. Ani u jedného z rodičov znalec nezistil známky klinicky vyjadrenej psychopatologickej symptomatiky. Obaja sú schopní vzájomnej komunikácie ohľadne

výchovy a zabezpečenia potrieb maloletého s určitými limitmi, ktoré súvisia s prenášaním zraňujúcej partnerskej problematiky do spoločných rodičovských kompetencií, čo je viditeľné najmä v postojoch prezentovaných matkou, ktoré by zodpovedali viac rannému ako predškolskému veku dieťaťa. Od toho sa odvíja jej superiorný postoj k vlastným výchovným zručnostiam v porovnaní s výchovnými kompetenciami otca, ktoré menej konštruktívne devaluje. Vzájomné kritické hodnotenie rodičov vyplýva z ich vzájomného vnímania a hodnotenia interpersonálneho štýlu druhého rodiča. Vzhľadom na zistenia po vyšetrení osobnostných charakteristických čŕt rodičov a dieťaťa znalec považuje so zistením, že rodičia sú schopní zabezpečiť podmienky pre maloletého zdravý vývoj a riadnu výchovu v budúcnosti, za vhodné a prospešné pre maloletého zveriť ho do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v krátkych cykloch a predpokladaný vplyv takejto starostlivosti na zdravý osobnostný a duševný vývin dieťaťa by mal byť pozitívny, nakoľko intenzívny kontakt s oboma rodičmi by mu mal pomôcť efektívne sa vysporiadať s porozvodovou adaptáciou. Vzhľadom na výsledky znaleckého dokazovania nie je vhodné obmedziť alebo zakázať styk žiadneho rodiča s maloletým. Znalec sa pri odporúčaní najvhodnejšieho modelu osobnej starostlivosti rodičov o maloletého prikláňa k realizácii striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v krátkych intervaloch, čo sa z psychologického hľadiska javí z pohľadu jeho ďalšieho harmonického psychosexuálneho vývinu ako najvhodnejší model rodičovskej starostlivosti tak s ohľadom na jeho rodičovskú preferenciu, osobnostné dispozície rodičov, ako aj určitý priestor zastabilizovať jeho porozvodovú adaptáciu v predškolskom veku tak, aby si mohol naďalej čo najintenzívnejšieho rozvíjať vzťah s obidvoma rodičmi.

20. Otec k znaleckému posudku a jeho záverom nemal žiadne pripomienky ani výhrady. Kolízny opatrovník sa k znaleckému posudku nevyjadril.

21. Matka sa so závermi znaleckého posudku nestotožnila, nezodpovedajú vykonanému šetreniu, nie je zrejmé, akou úvahou sa znalec pri odporúčanom závere riadil, niektoré z použitých metód sa javia ako nevhodné pre typ posudku a znalec nereagoval na psychosomatické prejavy dieťaťa. Je presvedčená o zaujatosti a neobjektívnosti znalca, lebo jej ešte pred samotným realizovaním šetrenia konštatoval svoje presvedčenie o vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti a uviedol, že ju odporučí, ak to bude čo i len minimálne možné. Nemala možnosť vyjadriť sa pred ním ku klamlivým či zavádzajúcim tvrdeniam otca z posledných pojednávaní, i keď o to žiadala, znalec to odmietol, pre neho to nie je relevantné, pričom niektoré z nich následne uviedol ako východiskové v posudku. Vulgárne, agresívne násilie otca voči nej nebolo v posudku zohľadnené. V znaleckom posudku nie je dostatočne vyhodnotené správanie dieťaťa, ktoré je naviazané na matku a samo by chcelo, aby aktuálny styk s otcom zostal zachovaný, čo podporila aj J.. V. či J.. G. v rámci vyšetrení dieťaťa. Túžba dieťaťa byť s oboma rodičmi a žiadneho z nich nestratiť ešte neznamená, že je vhodná striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov. Znalec nebral do úvahy pri svojom odporúčaní spôsob komunikácie otca k matke, komunikáciu rodičov v prítomnosti dieťaťa. Striedavá starostlivosť v čase, keď je dieťa po dlhom čase stabilizované v rámci aktuálne realizovaného rozsahu styku, keď sa podarilo utlmiť jeho psychosomatické problémy prejavujúce sa v podobe agresivity na deti v škôlke, či jeho pomôčovanie, je absolútne nevhodná a nie v najlepšom záujme dieťaťa. Znalecký posudok bol vyhotovený v rozpore s platnou legislatívou, mal byť vypracovaný znalcom z odboru poradenská psychológia. Znalec je tiež absolventom evanjelickej teológie Evanjelickej teologickej fakulty a jeho psychologické poradenstvo pre Univerzitné pastoračné centrum H. odôvodňuje pochybnosti o objektívnosti podaného posúdenia práve vo veci rozvodového konania či úprave styku dieťaťa s rodičmi po rozvode. V posudku sú zásadné pochybenia znalca, ktoré mohli výrazne ovplyvniť samotné závery posudku, preto navrhla vyhotoviť kontrolný znalecký posudok. K svojmu vyjadreniu pripojila prepis rozhovoru rodičov zo dňa XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX, odborný psychologický posudok B. F., Ph.D. z XX.XX.XXXX zameraný na odborné psychologické posúdenie procesnej a obsahovej stránky vypracovaného znaleckého posudku vypracovaný na žiadosť matky, inštrukciu X/XXXX MS SR, print screen webovej stránky M. zboru U. cirkvi a. v. L. ohľadne psychologického poradenstva.

22. Súd vypočul znalca, ktorý trval na záveroch znaleckého posudku. K námietkam matky proti posudku uviedol, že na základe svojich zistení odporučil striedavú osobnú starostlivosť obidvoch rodičov v krátkych intervaloch. Ide o záťažové obdobie pre všetky, aj pre dieťa, a vyhodnotil, že týždňový interval by bol ešte pre dieťa príliš dlhý na odlúčenie, frekvencia v predškolskom veku by zabezpečovala častejšie stretávanie s oboma rodičmi. Ak by adaptácia prebehla úspešne, v školskom veku by bolo vhodnejšie rozšíriť striedavú starostlivosť na týždňový interval. Zrealizoval štandardné psychologické vyšetrenie rodičov i dieťaťa, použil metódy - klinický rozhovor, pozorovanie a batériu psychodiagnostických testov.

S námietkou ohľadne zaujatosti a neobjektívnosti svojej osoby sa nestotožnil a odmietol, že by bol zaujatý voči matke. Jeho závery v znaleckom posudku hľadali to, čo bolo jeho úlohou - najlepší záujem dieťaťa. K súkromnému posudku vyhotovenému psychológom z inej krajiny, v ktorom je namietané, že nepoužil test MMPI, uviedol, že súdom ustanovený znalec dostane otázky, má cieľ vyšetrenia a musí si zvoliť vhodnú batériu testov, aby získal čo najviac vstupov. Ak by vyhodnotil, že potrebuje použiť MMPI, tak by ho použil. Batéria bola asi 10 testov u každého rodiča a má za to, že je postačujúca. Matka bola na vyšetrení X,X hodiny a znalec musí posúdiť, čo mu už stačí aj v rámci interview aj v rámci testovacej časti, nehovoriac o tom, že má k dispozícii spisový materiál, kde rodičia vo vyjadreniach podrobne popísali svoje postoje. Tvrdenie, že už pred vyšetrením matke povedal, že sa bude snažiť odporučiť striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov, ani nemôže brať vážne, je absurdné, nepravdivé, určite niečo také nepovedal. Agresívne prejavy dieťaťa sú multifaktoriálne podmienené. Jeden faktor je, že on sám prechádza záťažovým obdobím, ktoré by bolo záťažové, aj keby komunikácia rodičov bola v poriadku. Mal by nárok v tomto období aj na zhoršenú reguláciu emócií, nebola by to neprirodzená reakcia. Druhý faktor je, že na základe osobnostného profilovania rodičov je jedna z mála zhôd, že sa navzájom hodnotili, že ich interpersonálny štýl je egocentrický a agresívnejší - teda nie len navzájom, ale aj sami seba tak hodnotili. To znamená, že dieťa to má do určitej miery v sebe a do určitej miery to aj napodobňuje, bol toho aj účastný. Videl reakcie rodičov a v niektorých situáciách môže reagovať podobne. Ak by súd zisťoval názor maloletého sám, nepoškodil by ho, ale je otázne, do akej miery by to bolo úspešné.

23. Na otázky právnej zástupkyne matky:

- ako sa prejavuje v posudku formulované zvýšené riziko sociálne menej efektívneho a adaptívneho správania otca, znalec uviedol, že vyšetrením zistil, že u rodičov nie je prítomná psychopatológia a v posudku podrobnejšie popísal ich osobnosti. Temperament otca je sangvinicko-cholerický. Je dané, aký má človek temperament, to sa v priebehu života nemení. Je to typ človeka - extrovertný, aktívny, spoločenský, ale pri konfrontácii s nejakou záťažou, stresom alebo v konflikte má tendenciu reagovať emočne labilnejšie, afektívnejšie. Toto je záťažové obdobie pre oboch rodičov a stres a tlak, ktorý prežívajú, je enormnejší a s ďalšími charakteristikami osobnosti obaja sú sebakpresadzujúcejší, a tak medzi nimi dochádzalo ku konfliktnejším situáciám. Stratégie zvládania sú aj u otca v zásade adaptívne, teda že prežíva emócie a komplikovane sa vyrovnáva so situáciami, môže mať aj parciálne znížený zvládaci potenciál, ale zároveň kapacita osobnosti to zvládnuť, je zachovaná. Ani jeden z rodičov neohrozuje vývin dieťaťa. V danom prípade nejde o trestné konanie. Znalec nebol poverený vyšetrením vierohodnosti matky, otázka právnej zástupkyne smeruje na trestné konanie. Znalec popísal osobnostné charakteristiky a špecifické črty rodičov, sú samopresadzujúci sa, matka mala zvýšenú autoritatívnosť okrem egocentrizmu. V posudku zároveň konštatoval aj to, že rodičia sú integrovaní, zreli a sú motivovaní k rodičovskej starostlivosti a majú osobnostný potenciál, aby situáciu zvládli v záujme dieťaťa. Maloletý je našťastie ešte v takom veku, že si dokáže udržať pozitívny obraz oboch rodičov a má naozaj k obojm pozitívne a emočné väzby, a to bolo kľúčové pri jeho odporúčaní. Po vyšetrení otca, aj pri pozorovaní jeho vzájomnej interakcie s dieťaťom, nezistil, ani nevidel také tendencie, ktoré by mali viesť k nejakému priamemu alebo aj nepriamemu psychickému alebo fyzickému ohrozeniu dieťaťa. Pri vyšetrení nezistil, že by bolo potrebné uvažovať o zakázaní alebo obmedzení styku s dieťaťom. Keď už niečo bolo v interakcii viditeľné, tak bol viditeľný hyperprotektívnejší postoj matky k dieťaťu. Matka má dobrý vzťah k dieťaťu, dieťa má dobrý vzťah k matke, ale do určitej miery je to dané komplikovaným obdobím, vo zvýšenej miere pripútava dieťa k sebe a toto znalec v posudku riešil.

- či nie je rozdiel medzi tým, keď dieťa spontánne vyjadrí svoj názor a tým, keď odpovedá na manipulatívnu otázku, znalec uviedol, že medzi tým je rozdiel. Stojí si za tým, čo je napísané na strane 25 a 26 znaleckého posudku, ide o jeho poznámky. V posudku zhrnul, že v správaní dieťaťa bolo viditeľné, ako sa správa pri neutrálnych témach v komunikácii s oboma rodičmi a ako zareaguje verbálne a neverbálne, keď je vystavené tejto tematike. Ono sa nedá citlivo k tomu nevystaviť, veď kvôli tomu to je. Zhrnutý výsledok pozorovania bol, že obojm rodičom dal konformné odpovede. Neverbalita dieťaťa s tým nebola zhodná, akoby s tým nekorešpondovala a toto je hlavný odkaz pre rodičov. Maloletý má dobrý vzťah s rodičmi, ale dal konformnú odpoveď matke i otcovi. Subjektívne vyjadrenie dieťaťa má nejakú váhu, ale objektívne zhodnotenie aj vzhľadom na jeho vek je dôležitejšie, aj zhodnotenie celého jeho prejavu, nielen čo povie, ale ako to povie a v akej situácii to povie.

- aby objasnil svoje vyjadrenie, že rodičia sú schopní vzájomnej komunikácie ohľadne výchovy dieťaťa s určitými limitmi, znalec uviedol, že limity sú typické pre rozvádžajúcich sa manželov, ktorí spracovávajú partnerskú problematiku a rôzne interpretujú dôvody rozpadu rodiny, a vo vzťahu k dieťaťu to uviedol pri odpovedi na 8. otázku. Je tam moment, že matka vo väčšej miere devalvovala a nielen kritizovala

otca, jeho osobnostné charakteristiky a rodičovské kompetencie. Svoj výchovný prístup hodnotila ako lepší a otcov ako menejcennejší. Jeho hodnotenie /aj prosociálnych a komunikačných charakteristík/ bolo až prehnane negatívne. Toto sa na dieťa prenáša. Rodičia sa to snažia prekonať, ale prenáša sa to emočne, čiže vzájomná animozita a aj tá komunikácia sa určite na neho prenáša, o čom svedčí obsah celého súdneho spisu. Starostlivosť o dieťa sa realizuje. Je rozdiel, že nefunguje komunikácia a kooperácia, alebo nefunguje tak, ako by mohla. V tejto situácii je to tak, že rodičia majú čo zlepšiť, ale nie je to tak, že by to nefungovalo v záujme dieťaťa, a to je rozdiel.

24. Na otázku právneho zástupcu otca:

- či je niektorý z prístupov k výchove na strane jedného rodiča lepší alebo horší, keďže znalec uviedol, že matka devaluje osobnostné charakteristiky otca, znalec uviedol, že ide o proces. Aj matka ako jeden z rodičov je človek a svojím individuálnym spôsobom zvláda toto záťažové obdobie. Pamätá si, že sama povedala, že ešte pred nejakým časom videla, že vina je na strane otca 80:20 a znalcovi povedala, že už je to 50:50. Matka kritickejšie vníma otca a má právo prežívať to svojím spôsobom, ale zároveň sa aj snažila, aby sa to na dieťa neprenášalo, jej snaha sa nedá uprieť. Bola a je v situácii, keď sa upravuje starostlivosť, ako bude prebiehať, mala silnú motiváciu prezentovať svoju predstavu, ako by to bolo podľa nej najoptimálnejšie pre dieťa.

- čo znalec myslel vyjadrením, že matka prezentuje postoje, ktoré by zodpovedali viac rannému ako predškolskému veku dieťaťa, znalec uviedol, že protektivita zo strany matky by bola ako keby adekvátnejšia na nižší vek dieťaťa, ale v predškolskom veku /5 rokov/ to vykazovalo hyperprotektívne rysy. Nemyslí si, že bolo to extrémne, patologické. Istým spôsobom sú na seba naviazaní. Matka intenzívnejšie prežíva, ako sa všetky zmeny negatívne týkajú dieťaťa.

25. Na otázku súdu, ako sa môže prejavovať hyperprotektivita matky na dieťati, znalec uviedol, že v zásade zvýraznený ochraňujúcejší postoj vedie k tomu, že dieťa nemá dostatočný priestor na to, aby mohlo byť už troška autonómnejšie v komunikácii a interakcii. Je to o väzbe, aj príliš blízka väzba môže byť paradoxne čiastočne obmedzujúca pre dieťa. Ide o proces. Aj v správe psychologička konštatovala, že je dôležité dávať hranice dieťaťu, aby sa predchádzalo emočnej disregulácii dieťaťa. V správe zo škôlky to bolo znova opakované. Maloletý to dokáže, keď zdravý priestor má, dokáže sa adaptovať primerane situácii a záťaži. Jeden z negatívnejších príznakov pripútavania môže byť práve to, že dieťa separáciu a prechody medzi rodičmi prežíva emotívnejšie, ale matka spolupracovala aj pri vyšetrení, aby sa to štandardne zrealizovalo. V prístupe otca k dieťaťu boli zdravé hranice a chlapec na to reagoval emočne živšie, sebavedomejšie. Bol tam viditeľnejší rozdiel. V tomto zmysle výchovný štýl, ktorý zodpovedá rodičom, nebol v konfliktach, že by maloletého výchovné prístupy mohli popliesť, že by mu prechod medzi prostrediami mohol spôsobovať nejakú záťaž. V prípade striedavej starostlivosti oboch rodičov by dieťaťu výchovný postoj a štýl otca mohol napomôcť.

26. Na otázku matky:

- či pomočovanie a časté nočné mory môžu byť dôsledkom zmien, ktoré dieťa podstupuje, pričom sú obdobia, keď je to lepšie, pocikávanie ustúpilo a nočné mory pretrvávajú, občas aj pocikávanie, znalec uviedol, že aj pre laika je vysoko pravdepodobné, že dieťa zažije, že sa rodičia odsťahujú, že sa rozpadne manželstvo a rodičia majú iné predstavy o rodičovskej starostlivosti. Deje sa to niekedy aj deťom, ktoré majú harmonickú rodinu a psychogénna zložka je tam vysoko pravdepodobná. Dieťa to prežíva, ale kľúčová pre dieťa je naviazanosť na rodičov, vzťahy, ktoré má k nim vytvorené. Tieto neboli narušené, ide o najväčšiu kotvu. Tieto väzby môžu pomôcť dieťaťu prekonať toto obdobie a rodičia môžu ovplyvniť, či tieto väzby zostanú dobré alebo sa môžu zhoršiť.

- prečo sa nočné mory, pomočovanie vyskytuje, keď sa dieťa vracia od otca a keď je na dovolenke s ním, prečo sa to nedeje, keď je na dovolenke s matkou, znalec uviedol, že v čase vyhotovovania posudku si preštudoval spis, mal podrobnú anamnézu od rodičov, všetkých vyšetril, videl dieťa a k niečomu takému sa nevyjadroval. Keby sa chcel kvalifikovane vyjadrovať, museli by mu dať rodičia svoju verziu, prípadne by boli iné psychologické správy v spise a až potom by mohol dať kvalifikovanú odpoveď. Takýchto vzájomných tvrdení, kto čo robí zle, bolo veľa. Úlohou znalca by malo byť skôr ako odpovedať, kto je lepší rodič, odpovedať, či sú rodičia dostatoční, nie lepší, lebo každý je v niečom lepší a toto nie je súťaž. Obaja spĺňajú rodičovské zručnosti. Do znalecovej odpovede vstúpil otec tvrdiac, že keď je maloletý u neho, sa nepocikáva, nezaznamenal nočné mory. Pocikal sa raz za posledného 1,5 roka, otázka matky je vysoko sugestívna. Na to matka uviedla, že pocikávanie sa objavuje, nie je pravidelné. Po návrate od otca 1-2 dni sa objavujú nočné mory. Otec tvrdil, že aktuálne je maloletý u každého z rodičov maximálne tri až štyri dni, tak u matky sa stabilizuje tretí deň? Na čo právna zástupkyňa matky uviedla, že matka

mala na mysli víkendy, ktoré dieťa trávi u otca. Občasné pomočovanie sa objavuje po tých víkendov, ale nočné mory pravidelne. To nehovorí nič o tom, aký má vzťah dieťa k otcovi. Pomočovanie sa a nočné mory dieťaťa sú pre matku indikátorom, že zmena dieťaťa škodí, preto nemôže súhlasiť s jeho zverením do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

27. Podľa § 38 ods. 1,2 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

28. Podľa § 43 ods.1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

29. Dňa 13.09.2018 súd zisťoval názor dieťaťa. Vzhľadom na vek dieťaťa a skutočnosť, že pred miestnosťou, v ktorej súd zisťuje názor dieťaťa, sedeli na chodbe obaja rodičia a maloletý bol v náručí matky, ku ktorej sa stále túžil a odmietol sa pozrieť a komunikovať s konajúcou sudkyňou, nebolo možné vykonať pohovor s ním bez prítomnosti matky. Po krátkom čase sa maloletý mierne uvoľnil, na žiadosť sudkyne, aby jej nakreslil domček a aby si vybral farbičku, ktorou by ho nakreslil a kto by býval v domčeku, povedal, že by ho nakreslil oranžovou, červenou, bielou, páči sa mu aj žltá a modrá a v domčeku by býval s mamou a tatom.

30. Kolízny opatrovník v správe zo šetrenia v domácnostiach rodičov uviedol, že matka žije v X-izbovom byte vo vlastníctve jej matky. Matka s maloletým spávajú v samostatnej izbe, stará matka užíva spálňu. Dieťa má v domácnosti veľa hračiek, detských knižiek a stolík v obývačke, byt je udržiavaný v čistote a poriadku. Matka hradí náklady za bývanie vo výške cca XXX,- €. S. býva sám v jeho X-izbovom byte, v ktorom má dieťa kompletne zariadenú detskú izbu. Byt je udržiavaný v čistote a poriadku, výdavky na bývanie činia XXX,- €. Maloletý navštevuje bulharskú materskú školu, jeho pediatrom je H.. M. v zdravotnom stredisku ZT.á. Komunikácia medzi rodičmi je problematická, styk otca so synom sa realizuje v pondelok a stredu, keď si ho otec prevezme v škôlke a matke odovzdá o 19:30, každý druhý víkend od piatka do nedele. Obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin dieťaťa. Šetrením neboli zistené nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti a výchovy dieťaťa.

31. Právny zástupca otca vo vyjadrení z 30.01.2019 žiadal zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že bude prebiehať vždy v pondelok, stredu a piatok o 15:00 hod. a alternatívne v týždňových intervaloch, kedy striedanie bude prebiehať vždy v pondelok o 15.00 s tým, že striedavá starostlivosť sa začne u matky počnúc právoplatnosťou rozhodnutia. Maloletého navrhol zveriť: v čase letných prázdnin do starostlivosti otca od 01.07. od 09:00 do 15.07. do 19:00 hod., od 01.08 od 09:00 do 15.08. do 19:00 hod. a do starostlivosti matky od 15.07. od 19:00 do 01.08. do 09:00 hod., od 15.08 od 19:00 do 31.08. do 19:00 hod.; počas veľkonočných prázdnin do starostlivosti otca každý nepárny rok od piatka od 09:00 hod. do pondelka do 18:00 hod. a každý párny rok do starostlivosti matky od piatka od 09:00 hod. do pondelka do 18:00 hod.; počas vianočných sviatkov každý nepárny rok do starostlivosti otca od 24.12 od 16:00 do 25.12. do 18:00 hod. a matke od 25.12. od 18:00 hod. do 01.01. do 10:00 hod. párneho roku a otcovi od 01.01. párneho roku od 10:00 hod. do 06.01 do 18:00 hod. a každý párny rok do starostlivosti matky od 24.12 od 16:00 do 25.12. do 18:00 hod. a otcovi od 25.12. od 18:00 hod. do 01.01. do 10:00 hod. párneho roku a matke od 01.01. párneho roku od 10:00 hod. do 06.01 do 18:00 hod..

32. Zo správy Súkromnej materskej školy M. L. v L. vyplýva, že maloletý ich zariadenie navštevuje od 01.09.2015, adaptoval sa bez problémov, dochádzku vynecháva v priemere 5 dní do mesiaca. Ide o dieťa dobre vyvinuté, len občas choré, ktoré chodí čisté a upravené, v sebaobslužných činnostiach je samostatné. Jeho úroveň dosiahnutá v rozvoji poznania, v jazykovej výchove, matematické schopnosti a pracovné návyky, samostatnosť a úroveň hravých foriem činnosti je 6 rokov. Do škôlky chodí s radosťou, k učiteľke je bezprostredný, prosbu splní, inštrukcie prijme, k deťom je bezprostredný, niekedy útočný, sebadisciplína je vyhovujúca. Citové prejavy má veselé, vyrovnané, niekedy precitlivelé, občas

agresívne, začatú činnosť dokáže viesť do konca, jeho sebadôvera je primeraná, pochvala a úspech ho povzbudzujú, neúspech a trest vyvolávajú agresivitu. Potrebuje mať nastavené pravidlá, ktoré treba dôsledne dospelými kontrolovať a dodržiavať, a ak sa tak deje, zvláda aj záťažové situácie bez väčších problémov. So zariadením spolupracujú aktívne obaja rodičia, zaujímajú sa o syna. Mesačný školský poplatok je XXX,- eur, strava X,XX eur/deň, rodičovský príspevok 60,- eur/rok. G. navštevuje v rámci škôlky bezplatný pohybový krúžok. V tomto školskom roku navštevoval kurz korčuľovania /XX,- eur/ a plávania /XX,- eur/, v júni je prihlásený do školy v prírode s poplatkom XXX,- eur. V školskom roku 2018/2019 ukončí dochádzku do materskej školy.

33. Matka nesúhlasila so znaleckým posudkom H.. L., na svoju osobu si dala vypracovať posudok znalkyňou J.. U. O., ktorá na rozdiel od H.. L. o nej zistila, že je stabilná, zodpovedná, s nadpriemerne vysokým intelektom. Výsledky testov znalcov boli zhodné, ale čo sa týka charakteristiky jej osobnosti, boli rozdiely. Matka najlepšie pozná svoje dieťa a aktuálny rozsah styku s otcom je pre syna ideálny. Styk sa realizuje každý pondelok a stredu po škôlke do 19.30 hod. a od piatka po škôlke až do pondelka rána, kedy ho otec zoberie do škôlky. Striedavá starostlivosť v pomere 50:50 nie je v záujme dieťaťa, ale navrhla striedavú starostlivosť v jednom týždni od štvrtka zo škôlky do nasledujúceho pondelka rána a v druhom týždni jednu noc. Znalec v posudku uviedol psychopatológiu otca 8, a teda má za to, že s takým vysokým stupňom nie je schopný posúdiť stav dieťaťa, môže mu ublížiť aj nevedome. Počas posledných Vianoc si vyskúšali striedavú starostlivosť v rozsahu 2:2:3 po dobu troch týždňov. Sám maloletý jej povedal, že sa takto necíti dobre. Po pobyte u otca počas Veľkej noci a naposledy, keď bola na služobnej ceste v 05/2019 od piatka do stredy rána, sa syn od otca vrátil plačlivý. Matka otcovi v styku nebráni, ak majú nejaký program, súhlasí, aby bol s ním, aj keď to nie je v deň, keď ho má mať, dieťaťu nebráni u otca prespať. Terajší režim je v záujme dieťaťa, ktoré potrebuje pevné zázemie. Otec s ním chodí 2x do týždňa na cvičenie v pondelok a stredu. Keď je maloletý cez víkend s otcom, v nasledujúcom týždni je s ním v utorok a štvrtok a keď s ním nie je cez víkend, v nasledujúcom týždni je v pondelok a stredu.

34. Právny zástupca otca v konečnom dôsledku súhlasil so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch a výživné neurčiť. Otec preukázal záujem o syna, že sa o neho vie riadne postarať, rola otca je v živote dieťaťa veľmi dôležitá. Matka neverbalizovala také dôvody, pre ktoré by ho nebolo možné zveriť do striedavej osobnej starostlivosti. Otec uviedol, že matka sa ho snaží vykresliť v negatívnom svetle, znalecký posudok vystihol, že degraduje jeho osobnosť. Keď bol s ním maloletý dlhší čas, bol v pohode, nebol plačlivý, matku ani nespomenul. Keď bola na služobnej ceste, raz poslala SMS, ktorú synovi prečítal, potešil sa, ale rozhodne za ňou neplakal, ani ju nespomínal. V neformálnom rozhovore mu učiteľka škôlky povedala, že ak po víkende príde od neho, je pokojnejší a sebavedomý, ak príde od matky, nevie sa zaradiť. V posudku je uvedené, že otec určuje synovi zdravé hranice. Návrh matky na zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti je ešte v menšom rozsahu, ako terajší styk, pretože v jednom týždni by bol s ním len jeden deň. Otec sa chce podieľať rovnako na výchove dieťaťa ako matka, pripravovať sa s ním do školy, absolvuje s ním mnohé aktivity, už dva roky s ním hrá šach. V minulom roku bol v škôlke v prírode, sedem dní bez rodičov zvládol v pohode.

35. Kolízny opatrovník sa v celom rozsahu priklonil k návrhu otca.

36. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku /ďalej len CSP/ pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

37. V článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. V zmysle článku 41 ods. 4 Ústavy SR, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov a deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

38. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností, alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosť o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

39. Nakoľko sa rodičia sa nedokážu dohodnúť na osobnej starostlivosti o dieťa, otec súhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou oboch rodičov a matka žiada zveriť dieťa do jej osobnej starostlivosti, musí súd skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa /§ 24 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine/.

40. Existuje viacero faktorov pre rozhodnutie o tom, ktorému z rodičov má byť dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Medzinárodné pramene práva, európska judikatúra i slovenský Zákona o rodine už úplne jednoznačným spôsobom zmenili svoj postoj k postaveniu rodičov pri realizácii výkonu ich rodičovských práv a povinností. Pokiaľ rodič má záujem rovnocenne sa podieľať na výchove dieťaťa a nespráva sa spôsobom, ktorý by odôvodňoval zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, potom je súd povinný využiť všetky zákonné prostriedky na to, aby mu jeho právo priznal a zabezpečil jeho riadnu realizáciu. Striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať a najmä nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov. Jedným z určujúcich faktorov pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti je schopnosť rodiča spolupracovať s druhým rodičom pri výchove dieťaťa. Ak táto spolupráca a komunikácia nie je bez zjavného dôvodu naplnená, je rodič výchovne nespôsobilý. Pri rozhodovaní musí súd prihliadať na záujem dieťaťa najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na jeho právo na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

41. Z ust. § 24 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine vyplýva, že predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú: jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba), súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

42. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, znamená to, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou (dieťa by malo stále navštevovať rovnakú školu) aj s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa (šport, tanec, hudba, cudzie jazyky a pod.). Dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takýchto situáciách ďalej traumatizované. Pre rozhodnutie je rozhodujúca aj vzdialenosť bydlísk rodičov / do striedavá osobná starostlivosť nebude spravidla vhodná, ak rodičia bývajú v iných mestách, resp. vo vzdialených mestských častiach/. Ak sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nedohodli a súhlasí s ňou len jeden rodič, vzniká súdu povinnosť skúmať, či rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti, teda autoritatívny výrok súdu o nej bez podkladu v konsenze obidvoch rodičov, je v záujme dieťaťa. Ak áno, súd nemusí rozhodnúť o výlučnej osobnej starostlivosti jedného rodiča, ale mal by rozhodnúť o striedavej osobnej starostlivosti aj napriek nesúhlasu jedného z rodičov.

43. V rozvodovej situácii je treba si uvedomiť, že dieťa definitívne stráca vzťah otec-matka, čo je strata celoživotná a mimoriadna. Rozhodujúca a pre deti liečivá je schopnosť rodičov vystupovať dôstojne, so vzájomným rešpektom jeden k druhému, bez osočovania pred deťmi, bez agresívneho vystupovania v ich prítomnosti. Ak sa rodičia nedokážu povzniesť v záujme detí nad nevyriešené vzájomné problémy, vťahujú ich do sveta dospelých a je vysoko pravdepodobné, že tak /často aj nechtiac/ ublížia a poznamenajú svoje deti na celý život. V danom prípade rodičia berú maloletému detstvo, lebo svoje spory a konflikty riešia pred ním, čím ho enormne zaťažujú.

44. Pre rodičov je ťažké zvládať vlastný strach, hnev a zranenie a súčasne ich a seba kontrolovať pred deťmi bez ich prenosu do detského sveta. Rozvod a konfliktné porozvodové vzťahy s bojom o dieťa kontaminujú intrapsychickú stabilitu a istotu detí množstvom náročných emócií - panikou, úzkosťou a strachom, hnevom a zlosťou, smútkom, bezmocnosťou, beznádejou, pocitom viny, hanby, až po prežívanie hrôzy, znechutenia až nenávisť k jednému alebo oboj rodičom alebo k sebe samému, čo nie je v najlepšom záujme dieťaťa a chronickým opakovaním vyvolávajú psychopatologické zmeny. Boj

rodičov o starostlivosť o dieťa trvá tri roky, kedy maloletý zažíva náročné, zaťažujúce negatívne emócie, ktorým nerozumie.

45. Súd môže zveriť maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ak sú splnené zákonom stanovené hmotnoprávne podmienky. Matka trvala na zverení dieťaťa do jej osobnej starostlivosti a otec na striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v týždňových intervaloch striedania. Od rozchodu rodičov je maloletý v osobnej starostlivosti matky a otec sa s ním stýka v zmysle dohody s matkou v rozsahu, ktorý je nedostatočný a nezodpovedajúci jeho riadnemu ďalšiemu vývinu. Obaja rodičia majú vhodné bytové a životné podmienky pre starostlivosť o dieťa, čo aj kolízny opatrovník štetným zistil. Otec chce byť prítomný v živote syna, starať sa o neho a vychovávať ho rovnocenne ako matka, na dosiahnutie čoho koncentruje všetky svoje sily a aktivity. V jeho starostlivosti o maloletého súd nezistil žiadne závady alebo nedostatky. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že aktuálne sú splnené hmotnoprávne podmienky na zverenie maloletého Sebastiana do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, obaja rodičia majú dobré osobnostné predpoklady pre výchovu dieťaťa a každý z nich by mal nezastupiteľným spôsobom prispievať k tomu, aby doposiaľ úspešný duševný a osobnostný vývin maloletého pokračoval i naďalej.

46. Maloletý je na matku primárne citovo viazaný, ale zároveň má s otcom preukázateľne vytvorený pevný citový vzťah, má ho rád, chce s ním byť, čo potvrdila aj matka tvrdiac, že sa od otca vracia spokojný, otec mu vie vytvoriť vynikajúci program, nerozporovala, že by sa o dieťa nevedel postarať, alebo že by ho nejakým spôsobom ohrozoval na zdraví a na živote. Vykonaním celkového dokazovania nebol preukázaný žiaden dôvod, ktorý by vylučoval možnosť zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Pri rozhodovaní súd prihliadol aj na závery znaleckého dokazovania, ktorým bolo preukázané, že dieťa je už v súčasnom období pripravené a schopné separácie od matky. S otcom sa dlhé obdobie pravidelne stretáva po dobu 4 hodín cez týždeň, cez víkend aj s prespatím, nemá možnosť prežívať pozitívnu skúsenosť zo vzájomnej kooperácie a komunikácie rodičov, nezažíva s otcom rodinný život, ale jeho styk možno považovať za návštevy u otca, zažíva konflikty medzi rodičmi, čo ho traumatizuje, a čo môže zhoršovať jeho psychický stav. Žiadnym spôsobom nebolo preukázané, že matkou tvrdené nočné mory a pocikávanie sa dieťaťa v jej domácnosti súvisia s častým kontaktom s otcom. Rodičia vedia na veciach týkajúcich sa syna komunikovať s limitmi, čo spôsobuje, že striedavá osobná starostlivosť obidvoch rodičov aktuálne je v záujme dieťaťa a týmto spôsobom starostlivosti zo strany rodičov budú jednoznačne lepšie zaistené jeho potreby. Znalec na základe znaleckého klinicko-psychologického vyšetrenia dieťaťa a jeho rodičov a preštudovania spisového materiálu zistil, že psychický stav dieťaťa bol v čase vyšetrenia stabilizovaný bez viditeľnej psychopatológie a klinicky významných nápaditostí v prejavoch komunikácie a správania. Zistil, že matka nielen kritizuje, ale až devaluje osobnostné črty otca a jeho rodičovské kompetencie, že obaja rodičia sú schopní zabezpečiť podmienky pre celkový riadny psychosexuálny vývin dieťaťa, a že podľa celkových výsledkov psychologického vyšetrenia má maloletý k obojmu rodičom vytvorenú pozitívnu citovo a emočne sytú vzťahovú väzbu, dokáže ich verbálne oceniť, s čím je zhodná aj jeho neverbálna zložka komunikácie a správania. Dieťa je vo zvýšenej miere citovo pripútané na matku, čo do určitej miery spôsobuje aj matka v rámci jej hyperprotektívnych stratégií zosilnenými rozdielnymi predstavami rodičov o realizácii osobnej starostlivosti o dieťa, otec má v tomto zmysle k dieťaťu vyváženejší postoj. Doterajší výchovný vplyv oboch rodičov na vývin dieťaťa bol pozitívny. Pobyt dieťaťa u žiadneho z rodičov neohrozuje jeho celkový vývoj, je pre neho prospešný. Obaja rodičia sú schopní vytvoriť mu vhodné a stabilné výchovné prostredie pre zabezpečenie jeho optimálneho psychického vývinu. Aj s ohľadom na emotívnu a osobnostnú štruktúru rodičov sa javí v záujme dieťaťa, pre zabezpečenie jeho nerušeného osobnostného, duševného a fyzického vývinu, do budúcnosti rovnocenné a rovnomerné zabezpečenie výchovy oboch rodičov a zároveň treba, aby rodičia v záujme dieťaťa uskutočňovali ústretové kroky voči sebe navzájom, ktoré by posilňovali ich rodičovskú kooperáciu. Znalec ako najvhodnejší model osobnej starostlivosti odporúča striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov v krátkych intervaloch, čo sa z psychologického hľadiska javí z pohľadu ďalšieho harmonického psychosexuálneho vývinu dieťaťa ako najvhodnejší model rodičovskej starostlivosti tak s ohľadom na jeho rodičovskú preferenciu, osobnostné dispozície rodičov, ako aj určitý priestor zastabilizovať jeho porozvodovú adaptáciu v predškolskom veku tak, aby si mohol naďalej čo najintenzívnejšieho rozvíjať vzťah s oboma rodičmi. Starostlivosť o dieťa sa realizuje, komunikácia a kooperácia rodičov nefunguje tak, ako by mohla, ale funguje. Zistená hyperprotektivita matky k dieťaťu môže paradoxne čiastočne obmedzovať dieťa, lebo nemá dostatočný priestor na to, aby mohlo byť autonómnejšie v komunikácii a interakcii. Je dôležité dávať hranice dieťaťu, aby sa predchádzalo emočnej disregulácii dieťaťa. Ak má R. zdravý priestor, dokáže sa adaptovať

primerane situácii a záťaži. Výchovný štýl rodičov nie je v konfliktach a dieťaťu prechod medzi prostrediami nespôsobuje záťaž. V prípade striedavej osobnej starostlivosti by dieťaťu výchovný postoj a štýl otca mohol napomôcť. Kľúčová pre dieťa je naviazanosť na rodičov, vzťahy, ktoré má k nim vytvorené. Tieto neboli narušené a môžu pomôcť dieťaťu prekonať náročné obdobie a rodičia môžu ovplyvniť, či tieto väzby zostanú dobré alebo sa zhoršia. Vzhľadom na vykonané dokazovanie súd nepovažoval za potrebné nariadiť matkou navrhovaný kontrolný znalecký posudok, nakoľko mal jednoznačne zistený skutočný stav vecí a vykonanie takéhoto dôkazu považoval za nadbytočné a nehospodárne.

47. Súd vychádzajúc zo zisteného skutočného stavu zveril maloletého na čas po rozvode do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s prihliadnutím na jeho vývinové potreby a rešpektoval jeho právo na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a na upevňovanie ich vzťahu a styku k obidvom rodičom. V súčasnom období by bolo v príkrom rozpore s najvyšším záujmom maloletého jeho zverenie do osobnej starostlivosti matke, lebo pobyt u otca je pre neho vyslovene prospešný a obohacujúci. Dieťa otca neodmieta, preukázateľne s ním má vytvorený hlboký a pevný vzťah, ktorý je však poznačený konfliktami medzi rodičmi, čo na neho negatívne vplyva, čím ho rodičia ovplyvňujú, nakoľko sú v jeho živote vzorom. Maloletý počas vyjadrovania svojho názoru pred súdom jednoznačne uviedol, že by domček nakreslil výraznými farbami a býval by v ňom s mamou a tatom, čo súd tiež pri rozhodovaní zohľadnil. Pre dieťa sú podstatné citové a vzťahové potreby po dostatočnom a stabilnom kontakte s oboma rodičmi a bolo by dobré, keby na to rodičia prihliadali a boli dostatočne motivovaní k vyriešeniu praktických otázok starostlivosti o neho. Bolo by pozitívne, aby začali obnovovať vzájomnú konštruktívnu komunikáciu v záujme ich dieťaťa, obaja majú dispozíciu na to, aby sa o svoje dieťa postarali. Maloletý sa musí vyrovnáť s rozpadom rodiny, čo ťažko spracúva a konflikty medzi rodičmi mu situáciu zhoršujú, nakoľko si želá, aby boli rodičia spolu, čo svojou imaginárnou kresbou domčeka v rámci zisťovania názoru súdom prejavil.

48. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že je v súčasnom období v najlepšom záujme dieťaťa jeho zverenie do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch, pri ktorej by si mohlo rovnocenne udržiavať a rozvíjať vzťahy s oboma rodičmi, čo by mohlo priniesť upokojenie celej situácie rodiny, keďže sú v danom prípade splnené všetky vyššie uvedené kumulatívne podmienky (rodičia majú vytvorené podmienky, bývajú obaja v obvode tunajšieho súdu, ohľadne maloletého komunikujú,...). Znalec vypracoval znalecký posudok v novembri 2017, kedy vzhľadom na predškolský vek a rodinnú situáciu odporučal striedavú starostlivosť v krátkych časových intervaloch. Nakoľko od vykonania znaleckého úkonu i od ústneho podania posudku znalcom uplynula dlhšia doba, maloletý úmerne veku vyrástol, emočne sa vyvinul a ukončuje predškolskú prípravu, súd v čase rozhodovania považoval za vhodnejší interval striedania osobnej starostlivosti rodičov týždňový interval a tiež osobitne upravil osobnú starostlivosť rodičov počas prázdnin a sviatkov v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozsudku s prihliadnutím na najvyšší záujem dieťaťa. Obaja rodičia sú schopní a ochotní vykonávať svoje rodičovské práva čo do osobnej starostlivosti o maloletého, obaja sú si rovní vo svojich právach a nebol dokazovaním preukázaný žiadny dôvod na obmedzenie tak, že by dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti iba jedného z rodičov. V zmysle odporúčaní znalca, ku ktorým dospel na základe vykonaného psychologického vyšetrenia, je potrebné, aby si obaja rodičia uvedomili, priznali a napravili svoje predchádzajúce konanie a preukázali ochotu konať v záujme maloletého nielen verbálne, ale aj v praktickej rovine. Na druhej strane treba spomenúť, že jediná vec, na ktorej sa vedia ešte dohodnúť a komunikovať je práve ich jediné maloleté dieťa. Rodičia musia nadradiť záujmy dieťaťa nad svoje egoistické záujmy a nesmú súperiť o jeho lásku a pozornosť. Obaja majú vytvorené podmienky na starostlivosť o syna, obaja majú dostatočné rodičovské kompetencie. V starostlivosti ani jedného z nich o maloleté dieťa neboli zistené žiadne závady. Rodičia majú síce rozdielne názory na výchovu a starostlivosť o dieťa, keď matka je hyperprotektívnejšia a otec vedie maloletého k postupnej samostatnosti, ale obaja majú snahu na seba pracovať s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa. Dieťa môže byť spokojné len pri takých rodičoch, ktorí sú schopní v jeho záujme sa o celkovej starostlivosti o neho dohodnúť. Súd je povinný chrániť záujmy maloletého dieťaťa i na úkor jeho rodičov. Miestom prevzatia a odovzdania maloletého bude predškolské alebo školské zariadenie, ktoré maloletý navštevuje a v čase jeho neprítomnosti v tomto zariadení, bydlisko odovzdávajúceho rodiča.

49. Súd rozhodol, že zastupovať maloleté dieťa a spravovať ich majetok budú obaja rodičia, keďže dokazovaním nebol zistený žiadny dôvod na obmedzenie tohto práva pre jedného z rodičov.

50. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

51. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

52. Podľa § 62 ods. 4 veta prvá Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

53. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

54. Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

55. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

56. Dokazovaním na súd preukázané, že obaja rodičia ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemajú, sú vysokoškolsky vzdelaní, so zdravotným stavom trvale zvýšené náklady nemajú. Matka pracuje od XX.XX.XXXX v spoločnosti Z. (R.) s. r. o. ako projektový manažér, kde jej čistý priemerný mesačný príjem za obdobie od XX/XXXX do XX/XXXX dosiahol sumu X.XXX,XX eur, za rok XXXX sumu X.XXX,XX eur, za rok XXXX sumu X.XXX,XX eur a za pomernú časť roka XXXX (XX-XX) XXXX,XX eur. Žije so svojou matkou v jej byte, za bývanie hradí XXX,- eur mesačne. V domácnosti spolu nehospodária. Otec pracuje ako SZČO s hlavnou činnosťou počítačové programovanie, s priemerným čistým mesačným príjmom XXX,- eur (podľa daňového priznania za rok XXXX dosiahol príjem zo živnosti vo výške XX.XXX,XX eur a výdavky si vyčísli v sume XX.XXX,XX eur, základ dane X.XXX,XX eur a podľa daňového priznania za rok XXXX dosiahol príjem zo živnosti XX.XXX,XX eur a výdavky XX.XXX,XX eur, základ dane X.XXX,XX eur), žije sám vo vlastnom byte.

XX. V školskom roku XXXX/XXXX ukončí maloletý R. predškolskú prípravu, doposiaľ navštevoval R. materskú školu M. L. s mesačným poplatkom XXX,- eur /rodičia poberajú finančný príspevok na dieťa z H. časti L.-J./, s ročným rodičovským príspevkom vo výške XX,- eur a s denným stravným vo výške X,XX eur. H. nemá trvale zvýšené náklady s ohľadom na jeho vek. Je v sledovaní ortopedickej ambulancie, navštevuje logopedické cvičenia, zubára a v rámci toho dentálnu hygienu, s matkou navštevuje psychologické ambulancie. Dokazovaním bolo preukázané, že reálne náklady maloletého sú vo výške XXX,XX eura mesačne.

58. Čo sa týka určovania vyživovacej povinnosti rodiča, základným kritériom sú jeho schopnosti a možnosti, ktoré sú dané nielen jeho preukázanými zárobkovými pomermi, resp. všetkými ďalšími príjmami, ale tiež jeho najvyššie dosiahnutým vzdelaním, odbornosťou, aktuálnym pracovným zaradením, praxou v doterajších pracovných pozíciách, jeho celkovou pracovnou vyťaženosťou, resp. rozsahom výkonu zárobkovej aktivity, fyzickým vekom, zdravotným stavom, regiónom, v ktorom žije a pod.

59. S ohľadom na odbornosť, doterajšiu prax, skutočnosť, že obaja rodičia majú vysokoškolské vzdelanie, produktívny vek, pracovnú spôsobilosť bez zaťaženia zdravotnými problémami, ako aj s ohľadom na rovnakú dĺžku osobnej starostlivosti každého z nich, súd výživné na maloletého neurčil. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť k maloletému Sebastianovi, ktorú vzhľadom na jeho vek si budú plniť svojou osobnou starostlivosťou o maloletého. Maloletý nevníma rozdiely v starostlivosti zo strany rodičov, je spokojný a šťastný u každého rodiča, každý z nich s ním realizuje iné aktivity, s ktorými sú spojené aj iné náklady. Rozdiel v príjmoch rodičov nie je markantný, a to, akú životnú úroveň dieťaťu

nastavia, nezávisí od výšky ich príjmu. Súd dospel k záveru, že vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov nie je potrebné určiť výživné na maloletého zo strany rodičov na dorovnanie životnej úrovne v čase, keď bude v osobnej starostlivosti druhého rodiča.

60. Každý rodič si musí svoju vyživovaciu povinnosť plniť ako svoju prvoradú povinnosť. Je povinný vynaložiť maximálne úsilie na to, aby si zadovážil dostatočné prostriedky na to, aby si vyživovaciu povinnosť mohol riadne plniť, a až keď mu po splnení tejto povinnosti zostanú finančné prostriedky, môže ich použiť na uspokojenie vlastných potrieb. Výživné je prednostnou pohľadávkou pred všetkými ostatnými záväzkami.

61. Záverom súd považuje za potrebné dodať, že podľa konštantnej súdnej judikatúry (napríklad rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 209/2004) súd nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia dať odpovede na úplne všetky otázky (resp. námietky) nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Súd teda svoje rozhodnutie založil na vyššie uvedených relevantných skutočnostiach a nepovažoval za potrebné vyjadrovať sa ku všetkým početným, ale vo vzťahu k predmetnému rozhodnutiu nepodstatným pripomienkam, námietkam a tvrdeniam vznášanými v priebehu konania jeho účastníkmi.

62. Súd nariadil znalecké dokazovanie s cieľom zistiť, u ktorého rodiča je pre maloleté dieťa vhodnejšie výchovné prostredie a aká forma rodičovskej starostlivosti je pre neho najvýhodnejšia a v jeho najlepšom záujme, keď obaja rodičia svoje návrhy v tomto smere menili, matka žiadala dieťa zveriť do jej osobnej starostlivosti, otec do striedavej osobnej starostlivosti, voči čomu rodičia nenamietali.

63. Uznesením zo dňa 27.06.2017, č. k. 20P 59/2016-205, ktorým bolo nariadené znalecké dokazovanie, súd rodičom uložil povinnosť zložiť na účet tunajšieho súdu preddavky na trovy spojené so znaleckým úkonom, každému vo výške XXX eur. J. XXX eur zaplatila matka XX.XX.XXXX a otec XX.XX.XXXX.

64. Uznesením zo dňa 14.11.2017, č. k. XXP 59/2016-254 tunajší súd priznal znalcovi znalečné vo výške 1 XXX,XX eur, ktoré mu bolo uhradené z preddavkov na trovy spojené so znaleckým úkonom, zložených rodičmi a vo zvyšku v sume XXX,XX eur zo štátnych finančných prostriedkov. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 20P XX/XXXX-XXX zo dňa 02.05.2018 súd priznal súdnemu znalcovi znalečné za ústne podanie posudku vo výške XX,XX eura.

65. Vzhľadom na to, že nie je účelné, aby náklady na trovy znaleckého dokazovania zostali na ťarchu štátu a rodičia svojim správaním vyvolali potrebu nariadenia znaleckého dokazovania, rozhodol súd tak, že obaja rodičia majú povinnosť zaplatiť na účet tunajšieho súdu trovy znaleckého dokazovania, ktoré boli zaplatené znalcovi zo štátnych finančných prostriedkov, každý z nich po XXX,XX eur / X XXX,XX - X XXX : X / v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet tunajšieho súdu / § 232 ods. 3 veta prvá CSP/.

66. Na základe vyššie uvedených skutočností súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

67. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku písomne v troch vyhotoveniach na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy /§ 125 ods. 3 CSP/.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 383 a nasl. CMP.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva oznámiť úradu poverenému viesť matriky, že prijíma opäť svoje predchádzajúce priezvisko.